

Maria Supera-Markowska

Zarys prawa hiszpańskiego i prawa polskiego

Esbozo del derecho español y del derecho polaco

2. wydanie

Wydawnictwo C. H. Beck

Zarys prawa hiszpańskiego i prawa polskiego

Esbozo del derecho español y del derecho polaco

Dla moich Rodziców

A mis Padres

Maria Supera-Markowska

Zarys prawa hiszpańskiego i prawa polskiego

Esbozo del derecho español y del derecho polaco

2. wydanie

Wydawnictwo C. H. Beck
Warszawa 2013

Zarys prawa hiszpańskiego i prawa polskiego
Esbozo del derecho español y del derecho polaco

Wydawca: Anna Wieczorek

Redakcja i korekta: Dominika Baczyńska

Projekt okładki: Robert Rogiński

© Wydawnictwo C. H. Beck 2013

Wydawnictwo C. H. Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: IGAWA
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-4028-9

ISBN e-book 978-83-255-4029-6

Spis treści

Wstęp	XIII
Introducción	XV
O autorce	XVII
De autora	XVIII
Skróty polskie / Abreviaturas polacas	XIX
Skróty hiszpańskie / Abreviaturas españolas	XXI
Część I. Prawo hiszpańskie	1
Parte I. Derecho español	1
Rozdział 1. Hiszpania w UE	3
1.1. Integracja europejska – główne etapy, założenia i droga Hiszpanii do członkostwa w Unii Europejskiej	3
1.1.1. Początkowe etapy integracji europejskiej i przystąpienie Hiszpanii do Wspólnot Europejskich	3
1.1.2. Rynek wewnętrzny i jego podstawowe swobody (wolności)	7
1.1.3. Unia Europejska	8
1.1.4. Traktat reformujący Unię Europejską (Traktat z Lizbony)	10
1.1.5. Etapy integracji europejskiej – podsumowanie	11
1.2. Prawo unijne	12
1.2.1. Źródła prawa UE	12
1.2.2. Prawo pierwotne	13
1.2.3. Prawo wtórne/pochodne	14
1.2.4. Relacje pomiędzy prawem krajowym a prawem unijnym	16
1.3. Instytucje unijne	17
1.3.1. Ramy instytucjonalne UE.....	17
1.3.2. Parlament Europejski	18
1.3.3. Rada	18
1.3.4. Rada Europejska	20
1.3.5. Komisja Europejska	21
1.3.6. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	22
1.3.7. Trybunał Obrachunkowy	24
1.3.8. Europejski Bank Centralny	24
1.3.9. Organy doradcze i finansowe.....	24
Rozdział 2. Prawo konstytucyjne	31
2.1. Konstytucja Hiszpanii z 1978 roku	31
2.1.1. Ustawy zasadnicze i przyjęcie Konstytucji	31

2.1.2. Ogólna charakterystyka Konstytucji	33
2.2. Korona, Kortezy Generalne i Rząd	35
2.2.1. Hiszpania jako monarchia	35
2.2.2. Hiszpania jako monarchia parlamentarna	37
2.2.3. Hiszpania jako monarchia parlamentarno-gabinetowa	38
2.3. Władza sądownicza oraz Trybunał Konstytucyjny.....	38
2.3.1. Władza sądownicza	38
2.3.2. Trybunał Konstytucyjny	40
2.4. Hiszpania – państwo autonomiczne.....	42
2.4.1. Wspólnoty Autonomiczne – charakterystyka ogólna	42
2.4.2. Autonomia Wspólnot Autonomicznych	43
2.4.3. Organy Wspólnot Autonomicznych	44
2.5. Źródła prawa.....	44
2.5.1. Charakterystyka ogólna	44
2.5.2. Konstytucja	44
2.5.3. Traktaty lub konwencje międzynarodowe.....	44
2.5.4. Ustawy	45
2.5.5. Rozporządzenia.....	47
2.6. Polsko-hiszpańskie stosunki polityczne	47
Rozdział 3. Prawo cywilne	53
3.1. Podstawowe pojęcia i instytucje.....	53
3.1.1. Ogólna charakterystyka	53
3.1.2. Osoby fizyczne	54
3.1.3. Obywatelstwo	56
3.1.4. Osoby prawne	58
3.2. Prawo rodzinne i opiekuńcze	59
3.2.1. Małżeństwo	59
3.2.2. Stosunki między rodzicami a dziećmi	64
3.2.3. Opieka, kuratela, obrońca sądowy i dozór faktyczny	65
3.2.4. Obowiązki alimentacyjne w rodzinie.....	66
3.3. Prawo spadkowe	68
3.3.1. Uwagi ogólne.....	68
3.3.2. Dziedziczenie testamentowe	68
3.3.3. Dziedziczenie ustawowe	69
3.3.4. Przyjęcie i odrzucenie spadku oraz odpowiedzialność za długi spadkowe	70
3.4. Prawo nieruchomości	70
3.4.1. Pojęcie nieruchomości i przeniesienie jej własności	70
3.4.2. Księgi wieczyste i hipoteka	72
3.4.3. Wspólnoty mieszkaniowe	73
3.5. Zobowiązania i umowy – zasady ogólne i umowa spółki.....	73

3.5.1. Charakterystyka ogólna	73
3.5.2. Formy czynności prawnych	74
3.5.3. Umowa spółki (cywilnej)	75
3.6. Postępowanie cywilne	75
3.6.1. Regulacje i podstawowe pojęcia	75
3.6.2. Rodzaje postępowań	76
3.6.3. Właściwe sądy	77
Rozdział 4. Prawo handlowe	78
4.1. Przedsiębiorcy w Hiszpanii	78
4.1.1. Podstawowe regulacje prawne	78
4.1.2. Rejestr Handlowy	79
4.1.3. Umowy handlowe	80
4.2. Formy prawne prowadzenia działalności gospodarczej	81
4.2.1. Uwagi ogólne	81
4.2.2. Spółki osobowe	82
4.2.3. Spółki kapitałowe	82
4.2.4. Inne lub szczególne rodzaje spółek	85
4.3. Prawo własności przemysłowej	86
4.4. Prawo konkurencji	87
4.5. Prywatne prawo bankowe	88
4.6. Prawo papierów wartościowych	89
4.7. Prawo upadłościowe	91
4.7.1. Informacje ogólne	91
4.7.2. Właściwe organy i syndyk	92
4.7.3. Czynności prawne dokonane na szkodę aktywów (masy aktywnej)	93
4.7.4. Postępowanie po ogłoszeniu upadłości	93
Rozdział 5. Prawo finansowe	96
5.1. Prawo finansów publicznych	96
5.1.1. Podstawowe regulacje prawne	96
5.1.2. Finanse samorządów terytorialnych	97
5.1.3. Budżet państwa	100
5.1.4. Publiczne prawo bankowe	101
5.2. System podatkowy	102
5.2.1. Uwagi ogólne	102
5.2.2. Podstawowe pojęcia i instytucje	103
5.2.3. Ustalanie zobowiązania podatkowego	104
5.2.4. Podatek od dochodu osób fizycznych	106
5.2.5. Podatek od spółek	108
5.2.6. Podatek od wartości dodanej	109
5.2.7. Pozostałe podatki	110

Rozdział 6. Prawo administracyjne	127
6.1. Podstawowe pojęcia i instytucje	127
6.1.1. Ogólna charakterystyka	127
6.1.2. Administracja rządowa (państwowa)	128
6.1.3. Administracja samorządowa.....	129
6.2. Prawo zamówień publicznych	130
6.2.1. Rodzaje umów	130
6.2.2. Postępowanie w sprawach zamówień publicznych	131
6.2.3. Rada Konsultacyjna ds. Zamówień Publicznych (Administracyjnych)	132
6.3. Prawo nieruchomości	132
6.3.1. Uwagi ogólne	132
6.3.2. Prawo gospodarki przestrzennej	132
6.3.3. Prawo budowlane	133
6.4. Postępowanie administracyjne	134
6.5. Postępowanie sądownoadministracyjne	134
Rozdział 7. Prawo pracy	135
7.1. Podstawowe pojęcia i instytucje	135
7.1.1. Ogólna charakterystyka	135
7.1.2. Pojęcia pracodawcy i pracownika.....	136
7.1.3. Stosunek pracy	137
7.2. Umowy o pracę.....	138
7.2.1. Formy zawarcia	138
7.2.2. Rodzaje	138
7.2.3. Oficjalne wzory umów o pracę	142
7.3. Zasady świadczenia pracy oraz zakończenie stosunku pracy	153
7.3.1. Wynagrodzenie i czas pracy	153
7.3.2. Urlopy i zwolnienia z pracy	153
7.3.3. Wygaśnięcie umowy o pracę.....	154
7.4. Związki zawodowe	154
7.5. Rynek pracy	155
7.6. System ubezpieczeń społecznych	155
7.7. Postępowanie w sprawach wynikających z prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	156
Rozdział 8. Prawo karne	157
8.1. Podstawowe pojęcia i instytucje	157
8.1.1. Ogólna charakterystyka	157
8.1.2. Odpowiedzialność karna – aspekty podmiotowe	158
8.1.3. Odpowiedzialność karna – formy popełnienia czynów zabronionych	158
8.1.4. Odpowiedzialność karna – wina	158
8.1.5. Wyłączenie odpowiedzialności karnej	159

8.1.6. Przedawnienie	160
8.2. System kar	162
8.2.1. Rodzaje kar	162
8.2.2. Podział na kary ciężkie, mniej ciężkie i lekkie	163
8.3. Czyny penalizowane w Kodeksie karnym.....	163
8.3.1. Definicja.....	163
8.3.2. Podział czynów na przestępstwa i wykroczenia	163
8.3.3. Przestępstwa i wykroczenia publiczne, semipubliczne i prywatne	165
8.3.4. Rodzaje przestępstw i wykroczeń	165
8.4. Postępowanie karne	166
8.4.1. Regulacja i podstawowe pojęcia	166
8.4.2. Rodzaje postępowań.....	168
8.4.3. Właściwe sądy	168
Część II. Prawo polskie	175
Parte II. Derecho polaco.....	175
Capítulo 1. Polonia en la UE.....	177
1.1. La integración europea – las etapas más importantes, las ideas y la vía de Polonia hacia la Unión Europea.....	177
1.1.1. Las etapas iniciales de la integración europea	177
1.1.2. El mercado interior y sus libertades fundamentales	179
1.1.3. La Unión Europea y la adhesión de Polonia a la Unión Europea	180
1.1.4. El Tratado reformador de la Unión Europea (Tratado de Lisboa)	182
1.1.5. Las etapas de la integración europea – el resumen	182
1.2. El Derecho de la Unión Europea.....	183
1.2.1. Las fuentes del Derecho de la Unión Europea.....	183
1.2.2. El Derecho primario.....	183
1.2.3. El Derecho secundario.....	183
1.2.4. Las relaciones entre Derecho nacional y Derecho de la Unión Europea.....	185
1.3. Las instituciones de la Unión Europea	185
1.3.1. El marco institucional de la UE	185
1.3.2. El Parlamento Europeo	186
1.3.3. El Consejo	186
1.3.4. El Consejo Europeo.....	187
1.3.5. La Comisión Europea.....	187
1.3.6. El Tribunal de Justicia de la Unión Europea	187
1.3.7. El Tribunal de Cuentas.....	189
1.3.8. Los otros órganos	189
Capítulo 2. Derecho constitucional.....	194
2.1. La Constitución de Polonia de 1997	194
2.1.1. La Pequeña Constitución y la Constitución actual	194

2.1.2. La característica general	194
2.2. El Parlamento, el Presidente y el Consejo de Ministros.....	196
2.2.1. El Parlamento	196
2.2.2. El Presidente	197
2.2.3. El Consejo de Ministros	197
2.3. El poder judicial y el Tribunal Constitucional	198
2.3.1. El poder judicial.....	198
2.4. El Tribunal Constitucional	200
2.5. El autogobierno territorial	200
2.6. Las fuentes del Derecho.....	201
Capítulo 3. Derecho civil.....	205
3.1. Las definiciones y las instituciones básicas.....	205
3.1.1. La característica general.....	205
3.1.2. Las personas naturales	205
3.1.3. La ciudadanía	206
3.1.4. Las personas jurídicas	207
3.2. Derecho de familia	207
3.2.1. El matrimonio	207
3.2.2. Los alimentos	211
3.3. Derecho inmobiliario	212
3.3.1. La noción de los inmuebles y la transferencia de su propiedad	212
3.3.2. Los libros perpetuos y la hipoteca	213
3.3.3. Las comunidades de vecinos	214
3.4. Las obligaciones – las reglas generales y el contrato de la sociedad.....	214
3.4.1. La característica general.....	214
3.4.2. El contrato de la sociedad (civil)	215
3.5. El procedimiento civil.....	215
Capítulo 4. Derecho mercantil.....	218
4.1. Los empresarios en Polonia	218
4.1.1. Las normas jurídicas básicas	218
4.1.2. Los registros de empresarios.....	220
4.2. Las formas de llevar a cabo la actividad económica	220
4.2.1. Las consideraciones generales.....	220
4.2.2. Las sociedades personalistas	221
4.2.3. Las sociedades capitalistas.....	222
4.3. El Derecho de la propiedad industrial.....	223
4.4. El Derecho de la competencia	224
4.5. El Derecho bancario privado.....	225
4.6. El Derecho de valores	225
4.7. El Derecho concursal.....	226

Capítulo 5. Derecho financiero.....	228
5.1. El Derecho de las finanzas públicas	228
5.1.1. La característica general.....	228
5.1.2. El presupuesto del Estado	228
5.1.3. El Derecho bancario público	229
5.2. El sistema de impuestos.....	230
5.2.1. El marco general	230
5.2.2. El impuesto sobre la renta de las personas físicas	230
5.2.3. El impuesto sobre la renta de las personas jurídicas	232
5.2.4. El impuesto sobre las mercancías y los servicios (sobre el valor añadido) ...	233
5.2.5. Los impuestos especiales (las accisas).....	233
5.2.6. Otros impuestos.....	234
Capítulo 6. Derecho administrativo	250
6.1. La característica general	250
6.2. La contratación (con la administración) pública.....	250
6.3. Derecho inmobiliario	251
Capítulo 7. Derecho de trabajo.....	252
7.1. Las definiciones e instituciones básicas	252
7.1.1 La característica general	252
7.1.2. Las definiciones del empresario y del trabajador	253
7.1.3. La relación laboral	254
7.2. Los contratos de trabajo	254
7.2.1. Las formas de celebrar	254
7.2.2. Las modalidades	254
7.3. Las reglas de prestar el trabajo y la extinción de la relación laboral.....	255
7.3.1. El salario laboral y el tiempo de trabajo	255
7.3.2. Las vacaciones y excedencias	256
7.3.3. La extinción de la relación laboral.....	256
7.4. Los sindicatos	257
Capítulo 8. Derecho penal	258
8.1. Las definiciones e instituciones básicas	258
8.1.1. La característica general	258
8.1.2. La responsabilidad penal – los aspectos subjetivos	259
8.1.3. La responsabilidad penal – las formas de perpetración	259
8.1.4. La responsabilidad penal – la culpa	259
8.1.5. La exclusión de la responsabilidad penal	260
8.2. El sistema de las penas.....	260
8.2.1. Los tipos de las penas	260
8.2.2. Las medidas penales, de seguridad y vinculadas con la prueba	261
8.2.3. La aplicación.....	262

8.3. Los delitos.....	262
8.4. El procedimiento penal	263
Część III Leksykony.....	269
Parte III Lexicones.....	269
1. Hiszpański leksykon terminów prawniczych	271
1.1. Rozdział 1. Hiszpania w UE.....	271
1.2. Rozdział 2. Prawo konstytucyjne	273
1.3. Rozdział 3. Prawo cywilne	276
1.4. Rozdział 4. Prawo handlowe.....	281
1.5. Rozdział 5. Prawo finansowe	285
1.6. Rozdział 6. Prawo administracyjne	288
1.7. Rozdział 7. Prawo pracy	292
1.8. Rozdział 8. Prawo karne.....	293
2. Lexicón polaco de los términos jurídicos	296
2.1. Capítulo 1. Polonia en la UE.....	296
2.2. Capítulo 2. Derecho constitucional	298
2.3. Capítulo 3. Derecho civil.....	299
2.4. Capítulo 4. Derecho mercantil	302
2.5. Capítulo 5. Derecho financiero	304
2.6. Capítulo 6. Derecho administrativo	306
2.7. Capítulo 7. Derecho de trabajo.....	307
2.8. Capítulo 8. Derecho penal.....	308
Indeks	311
Índice	317

Wstęp

Polska i Hiszpania – państwa o zbliżonej powierzchni i liczbie ludności, a jednocześnie geograficznie znacznie od siebie oddalone – od pewnego czasu odnotowują nasilenie wzajemnych kontaktów. Analiza danych polsko-hiszpańskiej wymiany handlowej w ujęciu rocznym wykazuje, że w 2011 r. Polska ponownie, podobnie jak w roku poprzednim, zanotowała dodatnie saldo w obrocie z Hiszpanią, przy ok. czteroprocentowym wzroście obrotów, które w omawianym okresie wyniosły ponad 6,15 mld euro. W 2011 r. Polski eksport do Hiszpanii wyniósł ponad 3,25 mld euro, co przy poziomie 3,2 mld w 2010 r. oznacza wzrost o ponad 55 mln euro (ok. 1,7%). W przypadku importu, w 2011 r. nastąpił wzrost o prawie 191 mln euro w odniesieniu do 2010 r., osiągając poziom ponad 2,9 mld euro (ok. 2,7 mld w 2010 r.). Dynamika importu wyniosła 7% i tym samym była większa od dynamiki polskiego eksportu do Hiszpanii. Kolejny rok z rzędu polski eksport do Hiszpanii przewyższa import towarów tego kraju do Polski. Dodatkowo dla Polski w 2011 r. saldo wyniosło prawie 350 mln euro. Jest ono jednak niższe niż osiągnięte w 2010 r., kiedy jego wartość usytuowała się na poziomie 485,2 mln euro. Według danych polskiego Ministerstwa Gospodarki, w 2011 r. Hiszpania zajmowała 10. pozycję wśród krajów unijnych, z którymi Polska miała największą wymianę handlową pod względem eksportu, pozostając na tej samej pozycji, co w roku poprzednim. Pod względem importu, pozycja Hiszpanii obniżyła się o jedno miejsce w stosunku do roku poprzedniego, plasując ten kraj na 10. miejscu. Polska pozostaje jednym z najważniejszych odbiorców hiszpańskich inwestycji bezpośrednich wśród nowych państw członkowskich UE. Według danych hiszpańskiego Ministerstwa Gospodarki i Konkurencyjności wartość hiszpańskich inwestycji w Polsce w ostatnich latach rosła z roku na rok i w okresie od stycznia do września 2011 r. osiągnęła poziom 4,2 mld euro, znacząco przekraczając wartość inwestycji z poprzednich lat. Inwestycje hiszpańskie w Polsce to w przeważającej części inwestycje o charakterze giełdowym, prywatyzacyjnym oraz typu *green field*. Branże, w które do tej pory najczęściej inwestowały podmioty hiszpańskie to bankowość, budownictwo, nieruchomości, mechanika, motoryzacja, transport, energetyka (głównie w zakresie energii odnawialnych). Hiszpańscy inwestorzy wykazywali duże zainteresowanie udziałem w budowie i rozbudowie infrastruktury służącej organizacji Euro 2012¹.

Wraz z otwarciem w 2006 r. rynku pracy dla Polaków w Hiszpanii można było zaobserwować zwiększoną emigrację polską do Hiszpanii w poszukiwaniu pracy. Dużą popularnością cieszy się polsko-hiszpańska wymiana studentów; spotkać też można

---

¹ Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Madrycie: <http://www.madrid.polemb.net> oraz <http://madrid.trade.gov.pl/pl/> [31.05.2012].

coraz więcej polsko-hiszpańskich małżeństw. Tradycyjnie już Hiszpania jest jednym z chętniej wybieranych przez Polaków kierunków wyjazdów w okresie wakacyjnym, a jednocześnie też Polska przyciąga coraz więcej turystów z Hiszpanii. Zjawiskom tym towarzyszy duże zainteresowanie nauką języka hiszpańskiego.

Zwiększone kontakty stwarzają potrzebę wzajemnego poznawania systemów prawnych – w odpowiedzi na co powstała książka *Zarys prawa hiszpańskiego i prawa polskiego. Esbozo del derecho español y del derecho polaco*.

Celem tej książki jest przedstawienie podstawowych zagadnień prawa hiszpańskiego w języku polskim i prawa polskiego w języku hiszpańskim. Załączniki, zawierające wyciągi z aktów prawnych, dokumentów i orzeczeń, pozwolą Czytelnikowi na zapoznanie się z oryginalnym językiem prawniczym. Z kolei leksykony terminów prawniczych zawierają uporządkowane tematycznie najważniejsze pojęcia z poszczególnych dziedzin prawa wraz z ich tłumaczeniami. Część polskojęzyczna i hiszpańskojęzyczna książki mają zbliżony układ i przedstawiają podobną tematykę tak, aby Czytelnik mógł dokonać ewentualnych analiz prawno-porównawczych. Punkt wyjścia stanowi przedstawienie drogi Hiszpanii i Polski do członkostwa we Wspólnotach Europejskich i Unii Europejskiej. Następnie w rozdziałach o prawie konstytucyjnym zawarto podstawowe informacje dotyczące systemu organizacyjnoprawnego państwa hiszpańskiego i polskiego. Rozdziały o prawie cywilnym poświęcone są podstawom prawa cywilnego, w tym prawa rodzinnego i opiekuńczego. Jak Czytelnik będzie mógł sam stwierdzić, systemy hiszpański i polski są w swych głównych zarysach zbliżone, jakkolwiek właśnie na przykładzie prawa rodzinnego można zauważyć pewne istotne różnice (choćby odnośnie do instytucji małżeństwa czy uregulowań w zakresie rozvodu). Kolejne rozdziały – o prawie handlowym i prawie finansowym (w tym podatkowym) – powinny być szczególnie przydatne dla przedsiębiorców. Rozdziały poświęcone prawu administracyjnemu przybliżają najważniejsze zagadnienia tej gałęzi prawa, zarówno materialno-, jak i formalnoprawne. Rozdziały o prawie pracy zawierają podstawowe informacje dotyczące prawa pracy w kontekście zatrudniania pracowników. Ostatnie rozdziały o prawie karnym poświęcono przedstawieniu teorii przestępstwa oraz systemu kar w obydwu państwach. Z uwagi na tak szeroki zakres tematyczny książki nie sposób było wyczerpująco przedstawić wszystkich wskazanych powyżej tematów – zawarte w nich odniesienia do aktów prawnych powinny jednak wskazać Czytelnikowi, gdzie szukać bardziej szczegółowych informacji dotyczących szczególnie Go interesujących kwestii. Przy tłumaczeniu terminów prawniczych starano się dokonać ich jak najbardziej dosłownego tłumaczenia, podając ewentualny odpowiednik danego terminu występujący w języku polskim lub w języku hiszpańskim, w tekście jednak posługując się tłumaczeniem dosłownym.

Mam nadzieję, że książka ta stanie się użyteczna zarówno dla studentów prawa i iberystyki, jak i dla prawników (zarówno polskich, jak i hiszpańskich), a także dla wszelkich osób szukających informacji o hiszpańskim lub polskim systemie prawnym.

Stan prawny obowiązuje na dzień 31.5.2012 roku.

Maria Supera-Markowska

Introducción

Polonia y España – los países de la superficie y del número de la población parecidos y al mismo tiempo muy alejadas, hace algún tiempo han notado el crecimiento de los contactos mutuos. El año 2007 el valor del volumen de flujos comerciales entre Polonia y España fue de 5437,3 millones de euros (con 3364,33 millones de euros el año 2004), al mismo tiempo las importaciones de España a Polonia fueron de 2511,0 millones de euros (1902,0 millones el año 2004), y las exportaciones – 2926,3 millones de euros (1462,3 millones el año 2004). España es uno de los diez socios económicos más importantes de Polonia. Al mismo tiempo Polonia se sitúa en la primera posición en el intercambio comercial de España, teniendo en cuenta los nuevos países miembros de la UE. Alta demanda interior de Polonia en el caso de exportaciones españolas y bajos costes de mano de obra en Polonia, en el caso de las importaciones a España, son los principales factores de crecimiento del intercambio comercial entre Polonia y España. Los datos estadísticos del año 2011 muestran que la tendencia de crecimiento en el intercambio polaco-español se mantiene. En este período la facturación entre ambos países ascendió a 6,15 mil millones de euros, superando en 245,7 millones de euros los valores del año anterior. Las exportaciones españolas a Polonia constituían un 2,3% de las exportaciones totales españolas a los países de la Unión Europea. Las importaciones de Polonia se situaban en torno a un 2,2% del total de las importaciones de los países de la Unión Europea. En 2011 las exportaciones polacas subieron levemente (55 millones de euros – un 1,7%), mientras que el crecimiento de las importaciones fue más relevante y consiguió un resultado de 190,8 millones de euros más alto que en el año 2010 (un 7%). El saldo polaco del intercambio comercial entre Polonia y España en el período analizado era de 349,2 millones de euros lo que significa la disminución de 136 millones de euros de los valores del mismo período del año 2010. España en el año 2011, ocupó el 10. lugar como el destino de las exportaciones polacas a los países miembros de la UE, lo que no supone ningún cambio en comparación con el resultado obtenido a finales del año 2010. El resultado de las importaciones sitúa a España en la 10. posición, lo que significa un descenso de una posición comparando con el año 2010².

Con la apertura del mercado español de trabajo para los polacos se observó un aumento de emigración polaca a España en búsqueda del trabajo. Además, es muy popular el intercambio polaco-español de los estudiantes, y se contraen cada vez más matrimonios

---

² Embajada de Polonia en Madrid: <http://www.madrid.polemb.net> y <http://madrid.trade.gov.pl/es/> [31.05.2012].

polaco-españoles. Ya tradicionalmente España es una de las direcciones más populares de los viajes de vacaciones de los polacos, y simultáneamente Polonia atrae más y más turistas de España. A todo esto acompaña el interés grande para estudiar español.

A los contactos más estrechos acompañara la necesidad, cada vez más fuerte, de conocer mutuamente los sistemas jurídicos. En contestación para esta demanda surgió *Zarys prawa hiszpańskiego i prawa polskiego. Esbozo del derecho español y del derecho polaco*.

El fin de este libro constituye la presentación de los temas básicos del Derecho español en la lengua polaca, y del Derecho polaco en la lengua española. Los anexos, que contienen extractos de los actos jurídicos, documentos o resoluciones judiciales facilitarán al Lector conocer la lengua jurídica original. Por otra parte los lexicones de los términos jurídicos contienen los términos más importantes de los respectivos campos del Derecho en el orden temático y con sus traducciones. La parte del libro en la lengua polaca y la parte en el castellano tienen la misma estructura y presentan los temas parecidos para que el Lector pudiera hacer los análisis comparativos. El punto de partida forma la presentación de la vía de España y de Polonia hacia la calidad del miembro en las Comunidades Europeas y en la Unión Europea. A continuación, los capítulos sobre Derecho constitucional incluyen las informaciones sobre las bases del sistema organizativo-jurídico de los Estados español y polaco. Los capítulos sobre Derecho civil están dedicados a las bases del derecho civil, incluso también el Derecho de la familia. Como el Lector tendrá la oportunidad de ver, los sistemas español y polaco en su marco general son parecidos, pero en algunos elementos se diferencian, como por ejemplo en el Derecho de familia se puede observar algunas diferencias importantes (como en caso de la institución del matrimonio y de las regulaciones del divorcio). Dos capítulos siguientes – sobre Derecho mercantil y Derecho financiero (incluso impositivo) podrán ser especialmente útiles para los empresarios. En el capítulo sobre Derecho administrativo se presentan las informaciones más importantes sobre esta materia del Derecho, material y formal. El capítulo sobre Derecho de trabajo se dedica al Derecho de trabajo en el contexto de la contratación de los trabajadores. El capítulo último sobre Derecho penal contiene las informaciones básicas sobre la teoría del delito y el sistema de las penas en ambos países.

En atención al alcance temático del libro tan amplio ha sido imposible presentar todos los temas mencionados, pero las remisiones a los actos jurídicos tendrán que indicar al Lector dónde podría buscar más informaciones sobre las cuestiones de especial importancia. Traduciendo los términos jurídicos se ha intentado hacer las traducciones más literales, presentando donde sea posible el término adecuado encontrado en la lengua española o polaca, pero usando en el texto la traducción literal.

Espero que este libro va a ser útil para los estudiantes del Derecho y estudios ibéricos, como para los juristas (polacos y españoles) y también para todas las personas que buscan las informaciones sobre el sistema jurídico polaco y español.

El estado jurídico de la publicación es actual para el día 31 de mayo de 2012.

Maria Supera-Markowska

O autorce

Maria Supera-Markowska – doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Finansowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, *licenciada en Derecho* (Facultad de Ciencias Sociales de la Universidad de Castilla-La Mancha). Od roku 2004 jest Kierownikiem Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego, powołanego przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego oraz Polsko-Hiszpańską Fundację Współpracy i Rozwoju. Jest wykładowcą (w tym prawa hiszpańskiego, prawa europejskiego i finansowego) oraz autorką kilkudziesięciu publikacji (z dziedziny prawa finansów publicznych, prawa podatkowego oraz wybranych zagadnień prawa hiszpańskiego). Od 2007 roku jest dyrektorem Biura Rachunkowo-Finansowego Espol Sp. z o.o. specjalizującego się w obsłudze podmiotów polskich i hiszpańskich.

De autora

Maria Supera-Markowska – doctora en Derecho, profesora en la Cátedra del Derecho Financiero en la Facultad de Derecho y Administración de la Universidad de Varsovia, licenciada en Derecho (Facultad de Ciencias Sociales de la Universidad de Castilla-La Mancha). Desde el año 2004 la Directora del Centro del Derecho Español y Europeo, creado por la Facultad de Derecho y Administración de la Universidad de Varsovia y la Fundación Polaco-Española para el Desarrollo y la Cooperación. La lectora (también del Derecho español, europeo y financiero) y autora de varias decenas de publicaciones (sobre Derecho de finanzas públicas, Derecho tributario y los elementos del Derecho español). Desde el año 2007 la directora de la Oficina de Contabilidad y Finanzas Espol SRL especializada en manejar los sujetos polacos y españoles.

Skróty polskie / Abreviaturas polacas

- art. .... artykuł (*artículo*)
- EBC ..... Europejski Bank Centralny (*BCE*)
- EWEA ..... Europejska Wspólnota Energii Atomowej (*CEEA*)
- EWG ..... Europejska Wspólnota Gospodarcza (*CEE*)
- EWWiS ..... Europejska Wspólnota Węgla i Stali (*CECA*)
- KC ..... Ustawa z 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny (*CC*)
- KK ..... Ustawa z 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny (*Ley de 6 de junio de 1997 – Código penal*)
- KP ..... Ustawa z 26 czerwca 1974 roku – Kodeks pracy (*Ley de 26 de junio de 1974 – Código del trabajo*)
- KPC ..... Ustawa z 17 listopada 1964 roku – Kodeks postępowania cywilnego (*Ley de 17 de noviembre de 1964 – Código del enjuiciamiento civil*)
- KRiO ..... Ustawa z 25 lutego 1964 roku – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (*Ley de 25 de febrero de 1964 – Código de la familia y la tutela*)
- KSH ..... Ustawa z 15 września 2000 roku – Kodeks spółek handlowych (*Ley de 15 de septiembre de 2000 – Código de sociedades mercantiles*)
- MiŚP ..... mali i średni przedsiębiorcy (*PYMES*)
- NIK ..... Najwyższa Izba Kontroli (*Cámara Suprema del Control – Tribunal de Cuentas*)
- pkt ..... punkt (*punto*)
- PUiN ..... Ustawa z 28 lutego 2003 roku – Prawo upadłościowe i naprawcze (*Ley de 28 de febrero de 2003 de Derecho concursal y de saneamiento*)
- PWP ..... Ustawa z 30 czerwca 2000 roku – Prawo własności przemysłowej (*Ley de 30 de junio de 2000 de Derecho de la propiedad industrial*)
- s. .... strona (*página*)
- TFUE..... Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (*TFUE*)
- TWE ..... Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (*TCE*)
- TUE..... Traktat o Unii Europejskiej (*TUE*)
- UPDOF..... Ustawa z 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (*Ley de 26 de julio de 1991 del el impuesto sobre la renta de las personas físicas*)